

Nr 121.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1928 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för uppförande för telegrafverkets räkning av stationsbyggnad i Malmö.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1928 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1928—1929 har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag (Utgifter för kapitalökning, bil. 2, punkten 7), föreslagit riksdagen att för uppförande av stationsbyggnad i Malmö för budgetåret 1928—1929 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

På därom av telegrafstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 augusti 1926 gjord framställning har Kungl. Maj:t den 23 september 1926 bemyndigat styrelsen att för telegrafverkets räkning inköpa tomterna nr I—XII i kvarteret nr 3 Sparven, belägna vid Östra Kanalgatan, Drottninggatan och Västra Kanalgatan i Malmö, för en köpeskilling av sammanlagt högst 290,000 kronor att utgå av de medel, riksdagen beviljat för inköp och bebyggande av fastigheter, för telegrafverkets räkning, vilkas förvärvande eller färdigställande icke utan synnerlig olägenhet kan uppskjutas i avbidan på särskilt riksdagsbeslut.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 augusti 1927 angående anslag till utgifter för kapitalökning beträffande telegrafverket för budgetåret 1928—1929 har telegrafstyrelsen till fullföljande av det med ovanberörda tomtinköp avsedda syftet framlagt förslag till uppförande å nämnda tomter av en stationsbyggnad samt hemställt, att för påbörjande av detta företag måtte för budgetåret 1928—1929 anvisas 500,000 kronor.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har i skrivelse den 24 februari 1927 anført, att de lokaler i landsstatshuset, varöver länsstyrelsen förfogade, redan länge varit otillräckliga samt att länsstyrelsen tänkt sig, att den genom Kronprinsens husarregementes indragning ledigblivna kasernen i Malmö borde kunna utan alltför vittgående ändringar lämpa sig till lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret; och hemställde länsstyrelsen om bemyndi-

gande att låta upprätta förslag till för sådant ändamål nödiga ändringsarbeten i kasernen.

I utlåtande häröver den 10 mars 1927 har *kasernkommittén* tillstyrkt länsstyrelsens framställning. Kommittén hade, framhåller kommittén, undersökt möjligheten att använda berörda kasern till sinnessjukanstalt men funnit detta icke lämpligen böra ske på grund av kasernens läge i själva staden bland bostadskvarter.

Byggnadsstyrelsen har i utlåtande den 10 november 1927 framhållit, att om än starka skäl talade för att länsstyrelsens lokalfråga borde lösas genom nybyggnad å den av staten i samband med upplåtelsen till Malmö stad av Slottsholmen förvärvade tomten i kvarteret Karin, byggnadsstyrelsen med hänsyn till svårigheten att för annat ändamål utnyttja ifrågavarande kasernbyggnad, ehuru efter viss tvekan, kommit till den uppfattningen, att nämnda byggnad borde komma till användning såsom lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret. En ledamot av byggnadsstyrelsen har, då kasernbyggnadsförslaget varken ur ekonomiska, praktiska eller estetiska synpunkter syntes förmånligt för statsverket, förordat alternativet med en nybyggnad för länsstyrelsen å ovanberörda tomt i kvarteret Karin.

Därefter har *länsstyrelsen i Malmöhus län* i skrivelse den 17 november 1927 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte redan hos 1928 års riksdag utverka nödiga medel för oförmälda kasernbyggnads omdanande till lokaler för länsstyrelsen.

I utlåtanden av den 30 november 1927 har *1927 års besparingsnämnd* uttalat, att, med hänsyn till husarkasernens mindre centrala läge inom staden, blivande stora ombyggnads- och framtida driftkostnader m. m., länsstyrelsens förläggning till husarkasernen borde undvikas. Tanken på kasernens omändring till en anstalt för sinnessjuka borde ej avvisas. Även om en sådan användning av byggnaden ej funnes böra ske, syntes det ej innebära större olägenhet, om byggnaden under någon tid finge stå oanvänd. Åtskilligt talade också för en lösning av länsstyrelsens lokalfråga genom en nybyggnad i kvarteret Karin. Nämnden har dock för sin del, på anförda skäl, tillstyrkt förläggning tillsvidare av länsstyrelsen inom den föreslagna telefonstationsbyggnaden.

Departementschefen har vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande ärende för egen del anfört följande:

»Enligt vad jag inhämtat har antalet apparater vid Malmö centralstation sedan år 1925 ytterligare ökats, så att det utgjorde vid 1926 års utgång 14,700 och den 31 augusti 1927 15,025. Det för telefonstationens kapacitet avgörande är dock antalet till stationens lokalavdelning indragna abonnentledningar, vilket antal vid utgången av år 1926 belöpte sig till 11,934 och i mitten av oktober 1927 till omkring 12,100. Emellertid kunna nummer efter avgångna abonnenter av vissa skäl icke omedelbart tagas i anspråk för nya abonnenter, vadan för dessa nya nummer å lokalstationen måste disponeras. Till följd härav hade vid sistnämnda tidpunkt antalet uttagna nummer överskridit 12,700. Då lokalavdelningens maximikapacitet är 16,200 nummer, skulle

ytterligare över 3,400 abonnentledningar kunna inkopplas, och beräknas abonnentökningen fortgå så, att stationen skulle vara fullt belastad efter fyra år. En ny telefonstation av den storlek, varom här är fråga, kan ej beräknas vara färdig att tagas i bruk förrän tidigast fyra eller fem år efter det beslut fattats om dess byggande. Visserligen skulle, på sätt telegrafstyrelsen anför, med en mindre utvidgning den nuvarande stationen, vars maskinella anordningar dock numera äro mycket förslitna, kunna räcka ytterligare två år, men komme dels denna utvidgning att medföra vissa trafiktekniska olägenheter och dels de därför nedlagda kostnaderna icke att stå i skiligt förhållande till den nytta, som därmed vunnas, då i varje fall ny stationslokal inom kort måste anskaffas. Därtill kommer, att andra inom den nuvarande stationsbyggnaden befintliga avdelningar av telegrafverket äro i behov av större utrymmen.

Härav torde tydligt framgå, att behovet av större lokaler för telegrafverkets rörelse i Malmö numera är sådant, att åtgärder för detta behovs tillgodoseende svårigen utan olägenhet torde kunna undanskjutas. Med hänsyn härtill och då genom den nuvarande lokalstationens ersättande med en ny automatisk telefonstation avsevärda besparingar i personalkostnader skulle vinnas, anser jag mig böra tillstyrka, att beslut nu fattas om de ifrågavarande tomternas bebyggande med en telefonstation.

Vad beträffar det av telegrafstyrelsen framlagda förslaget till stationsbyggnad, har visserligen denna byggnad tilltagits större än som för närvarande och för lång tid framåt erfordras för verkets eget behov. Detta är emellertid betingat av angelägenheten att vid framdeles erforderlig utökning av telefonstationslokalerna med hänsyn till den känsliga maskinella utrustningen söka såvitt möjligt undvika en påbyggnad. Därjämte är att märka, att utnyttjandet av de för telegrafverket till en början obehövligen utrymmena i stationsbyggnaden, vilka telegrafstyrelsen förutsatt skola uthyras, skulle kunna säkerställas genom att dit förlägga länsstyrelsen i Malmöhus län.

I fråga om nämnda länsstyrelsens nuvarande lokaler i landsstatshuset kan jag vitsorda, att desamma äro otillräckliga och att sålunda behovet av en lokalförbättring är trängande. Att förskaffa länsstyrelsen ökade lokaler genom att iordningställa länsresidenset för ändamålet skulle näppeligen medföra önskvärt gagn i förhållande till de sannolikt avsevärda kostnader, som en dylik åtgärd skulle kräva. Visserligen skulle genom länsstyrelsens förläggande till husarkasernen eller genom uppförande av nytt landsstatshus å ovanberörda tomt i kvarteret Karin en mera definitiv lösning av länsstyrelsens lokalfråga vinnas, men dels komme länsstyrelsen att i sådant fall erhålla ett mindre gott läge än om den förlades till den ifrågasatta telefonstationsbyggnaden och dels äro bägge alternativens genomförande förenade med högst betydande engångskostnader och — vad angår kasernalternativet — jämväl höga driftkostnader. På grund av ovissheten, huruvida och i vilken form den under utredning varande omläggningen av uppbördsväsendet kan bli genomförd, torde jämväl försiktigheten bjuda att nu icke definitivt ordna lokalförhållandena för länsstyrelsen. Då emellertid den föreslagna nybyggnaden för telegrafverkets räkning synes, oberoende av huru byggnadens undre våningar för den närmaste tiden komma att användas, böra omedelbart komma till utförande, anser jag läget av länsstyrelsens lokalfråga icke böra hindra, att beslut om byggnadens uppförande i föreslagen storlek redan vid årets riksdag kommer till stånd. Därest det vid fortsatt övervägande finnes lämpligt att till den nya stationsbyggnaden förlägga länsstyrelsen, förefinnes tillräckligt rådrum att vidtaga i anledning därav erforderliga lokaldispositioner.

Huruvida husarkasernen skall användas för något annat statligt ändamål än det i detta ärende ifrågasatta eller om nämnda byggnad skall försäljas är en fråga, som först efter ytterligare utredning torde kunna upptagas till prövning.

Beträffande ritningarna och kostnadsberäkningarna för den sålunda förordade telefonstationsbyggnaden har jag intet annat att erinra än att de av byggnadsstyrelsen föreslagna ändringarna beträffande vindsvåningen böra iakttas vid byggnadsföretagets utförande samt att kostnaderna för det samma torde kunna upptagas till det av besparingsnämnden angivna lägre beloppet, 980,000 kronor.

Av sagda belopp, 980,000 kronor, torde i enlighet med vad föreslagits 500,000 kronor böra anvisas för budgetåret 1928—1929.»

*Utskottets
yttrande.*

Behovet av större lokaler för telegrafverkets rörelse i Malmö synes, såsom departementschefen framhållit, vara så starkt framträdande, att dess tillgodo-seende svårligen kan undanskjutas. Avsevärda besparingar i personalav-seende hava också ställts i utsikt genom den nuvarande lokalstationens ersättning med en ny automatisk telefonstation, förlagd till den nya byggnaden. På grund härav och med hänsyn till övriga i statsverkspropositionen angivna skäl får utskottet därför tillstyrka det framlagda förslaget om en nybyggnads uppförande å ifrågavarande för telegrafverkets räkning inköpta tomter i kvarteret Sparven i Malmö.

I anslutning till ett från besparingsnämnden framkommet uppslag har av departementschefen ifrågasatts länsstyrelsens provisoriska förläggning till den nya telegrafbyggnaden. Därvid har man utgått ifrån att länsstyrelsens framförda förslag om lokalers beredande för länsstyrelsen inom den ledigblivna husarkasernen i Malmö icke lämpligen skulle låta sig realisera. Vid den prövning utskottet ägnat ärendet har dock utskottet — i likhet med länsstyrelsen och kasernkommittén — kommit till den uppfattningen, att en länsstyrelsens förläggning till husarkasernen skulle medföra en ur olika synpunkter gynnsam lösning av såväl länsstyrelsens lokalfråga som ock spörsmålet om den numera utrymda kasernbyggnadens framtida disposition. Nämnda byggnad, som icke torde undgå att taga skada genom att någon längre tid stå obegagnad, skulle på detta sätt få en nyttig och — enligt vad som framgår av utredningar, verkställda av länsstyrelsen — fullt ändamåls-enlig användning. De synnerligen framträdande och kännbara utrymmes-svårigheter, varunder länsstyrelsen för närvarande har att arbeta, tala också för att förslag härtill snarast utarbetas och framläggas. Utskottet håller också före, att överinseendet och vården av byggnaden omedelbart bör överflyttas från arméförvaltningen till byggnadsstyrelsen.

Vid utarbetningen av planerna för den närmare användningen av den blivande telegrafbyggnaden synes man därför enligt utskottets mening böra räkna med att denna icke disponeras för länsstyrelsen.

Vad angår själva kostnadsberäkningarna för det nya telegrafhuset, förutsätter utskottet, att nya sådana beräkningar framläggas till 1929 års riksdag. Det för nästkommande budgetår äskade anslaget, 500,000 kronor, har dock

utskottet ansett böra beviljas såsom ett under alla förhållanden för byggnadsarbetena erforderligt kostnadsbelopp.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må för uppförande för telegrafverkets räkning av *stationsbyggnad i Malmö* för budgetåret 1928—1929 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Stockholm den 8 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. G. Walles, C. A. Carlsson* i Gävle, *E. A. Hallin, C. Johansson* i Hälsingborg, *C. G. V. Hammar skjöld* och *D. A. Petrén*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *P. M. Olsson* i Blådinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *E. Kristensson* i Göteborg, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *J. Olofsson* i Digernäs och *C. A. Anderson* i Storegården.

Reservation

av herr *Olsson* i Kullenbergstorp, vilken ansett, att utskottets motivering bort hava följande lydelse:

»Behovet — — — Sparven i Malmö.

Vidkommande därefter länsstyrelsens lokalfråga har besparingsnämnden ifrågasatt länsstyrelsens provisoriska förläggning till den nya telegrafbyggnaden. I likhet med departementschefen anser utskottet detta förslag förtjänt av vidare undersökning.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,».